

naar de have Brug for at tage et andet Standpunkt den næste.

Saa er der Spørgsmaalet om de kongevalgte. Den foregaaende Taler mente, at jeg havde taget Ordet for at udviske Indtrykket af det ærede Medlem fra Æbeltofts (N. Neergaard) Ytringer som Ordfører i denne Sag. Den sidste ærede Taler har en frodig Fantasi. Det er ikke mig muligt at finde ud af, hvad der ligger til Grund for de Bemærkninger, han der udtalte og udviklede for os; men maa jeg sige med Hensyn til Spørgsmaalet om de kongevalgtes Opløselighed, at jeg vedstaar helt og fuldt mine Udtalelser fra Eftermiddagsmødet, at i det Øjeblik, der foreligger en Sag, der paakræver en Rigsdagsopløsning, medens begge Ting ere enige om den Sag, for hvis Skyld Opløsningen skal ske, og der ellers ikke er Kamptilstand mellem Regering og Landsting, er jeg overbevist om, at baade Regering og Folketing ville bestræbe sig for, at denne Opløsning kan foregaa under saadanne Former, at der paa den ene Side ikke præjudiceres noget og paa den anden Side ikke rejses en hidsig og heftig Strid om et Retsspørgsmaal, der for mange ere af grundlæggende Betydning. Hvor der er Villie, er der ogsaa Vej. Jeg nærer, som sagt, ikke Tvivl om, at staa vi overfor Spørgsmaalet om de kongevalgtes Opløsning, og det ikke just er under Forhold, hvor denne Opløsning er et Led i Kampen mod Landstinget, skal man nok finde Vej, saa sandt det er rigtigt, at hvor der er Villie, der er ogsaa Vej. Og vi kunne ikke ønske det Spørgsmaal rejst blot for selve Spørgsmaalets egen Skyld, saa komme vi ind i den Tankerække, jeg var inde paa i Eftermiddagsmødet, nemlig dette, at man blot for at krænke andres Retsfølelse skal gøre sig skyldig i dette Skridt. Det Stridsspørgsmaal — hvis der er et Stridsspørgsmaal —, som skulde nødvendiggøre, ønskeliggøre de kongevalgtes Opløsning, maa ganske naturligt i sig selv være større, mere dybtgaaende end selve Spørgsmaalet om de kongevalgtes Opløselighed, ellers skrider ingen Regering dertil. Men jeg vedkender mig fortsat, hvad jeg sagde i Eftermiddagsmødet med Hensyn til selve Opløsningsspørgsmaalet. Naar der er Kamp med det Landsting, hvis Opløsning der altsaa er Tale om, naar Landstinget stiller

sig saaledes, at man maa sige, at de kongevalgte ere en Sten i Maskinen, og Maskinen ikke kan fungere, uden at denne Sten fjernes, saa maa den fjernes.

Jeg citerede efter Hukommelsen den højtærede Indenrigsministers Udtalelse om de kongevalgte. Den højtærede Indenrigsminister var ikke tilfreds med min Gengivelse. Jeg skal da gengive den ordret. Den Udtalelse, jeg sigter til, er en skriftlig Udtalelse af den højtærede Indenrigsminister, Udsnit af en Artikel i „Viborg Stifts Folkeblad“. Den højtærede Indenrigsminister havde udtalt sig paa en Maade, der syntes at komme hans politiske Venner lidt paa tværs, for saa vidt det Referat, der var givet deraf, var korrekt, og han fandt derfor Anledning til ved en direkte Henvendelse gennem Bladet „Viborg Stifts Folkeblad“ at gøre klart for Vælgerne, Venner og Modstandere, hvad det var, han havde sagt, eller i alt Fald, hvad det var, han havde villet sige. Og det, som vi saaledes høre som det rette Udtryk for den højtærede Indenrigsministers, om jeg saa maa sige, daværende Mening, det er dette: „at det er en af denne Grundlovs Fejl, at Paragrafferne om de kongevalgte og om Landstingets Opløsning ere saa uklart affattede, at der gøres forskellige Fortolkninger gældende“. Er det ikke en meget stor Indrømmelse til den Betragtning, at Spørgsmaalet om de kongevalgtes Opløselighed er et vanskeligt Spørgsmaal? Det skulde man dog mene. Den højtærede Indenrigsminister føjer til: „at en Opløsning derfor kun burde anvendes i Nødsfald.“ Naar den højtærede Indenrigsminister siger, at den kun bør anvendes i Nødsfald, saa har han jo dermed sagt i faa Ord det samme, som jeg nys udviklede mere indgaaende. Der skal være et Nødsfald til Stede, før man griber til dette Middel. „Men jeg antog“, skriver den højtærede Indenrigsminister videre, „at en saadan Opløsning ogsaa af de kongevalgte vilde blive nødvendig for at bryde Landstingets Modstand mod virkelig betydningsfulde Reforme“. Ja, det er rigtigt, det er just det, jeg sagde, at naar de kongevalgte virke som en Sten i Maskinen, maa man gaa til det Skridt, man i øvrigt finder forsvarligt. Men der skal foreligge et Nødsfald.